

Munkaközvetítőben

Az ablakok előtt emberek várnak sorukra a városi tanács munkaközvetítő irodájában. Fiatalok, idősök, férfiak, nők, vegyesen. Elvileg emberi sorsokat, jövőket intéznének itt, s a kivételnek kissé szorult a torka, hogy illetéktelenül emberi sorsokba hallgat bele. Mégis, feszelen, joviális, majd-hogynem családias a hangulat. Kellemesebb, mintha pusztán aktákat intéznének. Mintha sokaknak fontos sem lenne a válasz, vagy már túlon túl is „otthon” érzik magukat, ahogyan munkaközvetítők Kovács Lászlóné kezébe adják.

— Látom, kilépett. Szakmája van?
— Nincs.
— Az öntödénél már volt. Oda tudnám irányítani — lapoz a munkakönyvben Kovács Lászlóné.
— És a tejiparnál?
— Ott nincs rakodói hely.
— A konzervgyárban?
— Ott sincs. Csak betanított...

— Jó...
Az ügyintéző kitölti a papírt, és még utána szól: — Ha felvették, nem kell visszajönnie!

Havonta általában hat-hétszáz ember keresik fel a szegedi munkaközvetítő irodát. Húsz százalékuk törzsvendégnek számít. Olyan emberek, akik hosszabb időre nem vállalnak munkát, évente négy-öt helyen is dolgoznak, egy-két hónapot. Közben számolatlanul gyűjtik az igazolatlan hiányzást, s csak arra ügyelnek gondosan, hogy a rendőrséggel ne legyen bajuk. Adnak a „papírmunkára”, s hogy hogyan gyűlik össze ennyi „kilépett” bejegyzés a munkakönyvekben? Egyszerű. A sokadik igazolatlan hiányzás után a legürelmebb munkaadó is kénytelen ilyen módon megszabadulni az ilyen emberektől.

— Miből élnek? — fagatom Kovácsné.
— Magam sem tudom — kapom a választ. — Azt mondják, alkalmi munkából. Lehet. Divat lett manapság például paprikaföldet szedésre felesben kivenni térszektől. Sokan kivesszik, aztán a „mi emberünkkel” végeztetik el a munkát, órábért. Húsz-huszonöt forintért. Ezzel bizony a vállalatok által ajánlott 9—10—11 forintos órábért nem tudnak versenyezni...

Tetővált közben egy cédula tűnik fel az ablakban. Egy fiatal ember nyújtja be a Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat megjegyzésével: „Sűrű munkahely-változtatása miatt munkájára igényt nem tartunk.”

— És a másik? — kérdezi Kovácsné. — Az sem jó?
— De, már voltam orvosnál is...
— Szóval közvetítem ki?

Az első félévben a szegedi munkaközvetítőnél 8398 bejelentett vállalati igényt tartottak nyilván, amelyből 1584-et sikerült közvetítenie betölteni, további mintegy ezret pedig közvetítés nélkül. S az igénylők mintegy 80 százalékban segéd- és betanított munkát ke-

resnek, többnyire 9—10—11 forintos órábért. Vannak helyek, ahol legföljebb napi 60—70 forintot kereshet egy betanított munkás.

Reménytelennek tűnnek ezek a túlzott igények. Mintha sok vállalatnál eleve csak a bérszínvonal „karbantartása” lenne a cél. Hiszen annyit, amennyit igények, „komoly” munkavállalót úgysem kapnak. Ha csupán az a céljuk, hogy ideig-óráig többen legyenek az alacsonyabb keresetűek, hát ebből valamit elérnek. Jó néhány helyen viszont, első sorban néhány könnyűipari vállalatnál egyszerűen nem tudnak többet fizetni a betanított munkásoknak, s az alacsony bérek rendszerint rossz munkakörülményekkel is társulnak. Mindezt már kiválóan ismerik a munkaközvetítő törzsvendégei. Ilyen helyekre még ők sem mennek... Ahol viszont jól fizetnek, onnan egyre-másra kúldik vissza a vándormadarakat, a „rossz” munkakörülményeket, az előbb idézethez hasonló elutasítás-sal. Bár náluk is szükség volna emberre, de alibi-munkavállalásból nem kérnek. És a gyöngén fizető, sokszor rossz munkakörülményeket biztosító vállalatok? Ők mindenkit fogadnának, mégis, csak a csodákban reménykedhetnek...

— Laboránsi nincs? — kérdezi egy fiatalasszony, aki gyerekeivel áll az ablak előtt.

— Nem megy, ahhoz érettség kell. Még az érettségizetteknek sincs korlátlanul. Takarítónak, iskolába?

— Nem, nem akarok csak takarítani!

— Szállodába, szobalány-nak?

— Mennyit lehet ott keresni?

— Van, aki két és fél ezret. Attól függ, hány szobát vállal.

— Megnézem...

Mikor elmegy, Kovácsné hozzátesszi: egy hónapja idejára, nem jó neki semmi...

A legtöbb baj a képzetlen, szakma nélküli emberekkel van. Nem törzsvendégek ugyan a közvetítőben, csak éppen helyüket nem találják. Olyan elképzelések vannak, amelyeket egyszerűen képtelenség teljesíteni legfőbbjüknél. Hogy mit keresnének? Egy műszakot, nem nehéz fizikai, nem is adminisztratív helyet, s nem az iparövezetben, hanem bent, a városban, s legföljebb reggel nyolctól négyig, semmi esetre sem hattól... Ilyen hely pedig nagyon kevés van. Pedig az indítékok érthetőek: a gyerekek nyolcra mennek iskolába, Rossz ott hagyni őket reggel...

— Beszéltem a Tisza Bútoripari Vállalattal — nyújtja be a munkakönyvét egy fiatal ember.

— És minek menne?

— Asztalosnak.

— Az a szakmája is?

— Igen.

— És máris kitöltik a közvetítő lapot.

Csak kevés szakmunkás fordul meg a közvetítőben, gond azokkal sincs. Több-

nyire megbeszélte helyre mennek, semmi akadályuk kiközvetítésüknek.

Elvileg emberi sorsokat, jövőket intéznének itt, s a kivételnek kissé szorult a torka, hogy illetéktelenül emberi sorsokba hallgat bele. Mégis, feszelen, joviális, majd-hogynem családias a hangulat. Kellemesebb, mintha pusztán aktákat intéznének, egyszerű ügydabokat. Am a feszelennek ható mosolyok, vagy a fél-szeg csöndesség mögött mégiscsak ott lappang a feszültség. Mert igaz, hogy sokuknak nem vált sorsukká munkájuk, de éppen ez az ő sorsuk, nagyrészt saját hibájukból következő gyökértelenségük. A vibráló, a feszültséget fesztelenség mázával túlkompensáló arcokat nézve az embernek az az érzése, sokukat pszichiátriai kellene először közvetíteni. Hiszen jó néhányuknál a „munkaváltóztatási kényszer” valószínűleg pszichés zavarokra, a beilleszkedési készség korlátozottságára is visszavezethető.

Sorsuk a gyökértelenség. Igaz, válogathatnak munkák tucatjai között, többnyire rosszul fizetett vagy nagyon nehéz munkák között. Az előbbi sokan nem vállalják, az utóbbit sokan nem bírják. Kallódó emberek, de nem bizonyos, hogy ez csakis az ő hibájuk. A teljes igazságot alighanem csak pszichológus deríthetné ki. S ha egyszer ezt is megtennénk, talán kiderülne, hogy kallódó emberek ugyan, de talán nem mindannyian elvesztett emberek is egyben.

Szávay István

Szegedi egészségügyi dolgozók sikerei

Augusztus 28—29-én Debrecenben rendezték meg az egészségügyi szakdolgozók kongresszusának plenáris ülését. A Hajdú-Bihar megyei tanács kórház-rendelőintézet főigazgatója által szervezett tudományos értekezlet egybeesett a Magyar Vöröskereszt megalakulásának százéves évfordulójával. A Nemzetközi Vöröskereszt képviselői is jelen voltak a kétnapos rendezvényen.

A résztvevők összesen 91 előadást hallgattak meg. Szegedről hat előadás szerepelt a programban. Főrizs Éva, a Szegedi Orvostudományi Egyetem belgyógyászati klinikája intenzív osztályának dolgozója az **egészségügyi főiskolán tanulók pályaválasztási motívációja** című előadásával első díjat nyert. Kúti Anna, az I-es számú sebészeti klinika ápolónője, valamint Mohácsi László, a klinika technikus **Kapilláris dialízis zátorok regenerálása** című közös munkájáért harmadik díjat kapott. Értékes előadást tartott még Szegedről Szabó Magdolna (I-es számú sebészeti klinika), Mácsai Lászlóné, Siklósi Miklós (belgyógyászati klinika intenzív osztály), valamint M. Kovács Józsefné (fül-orr-gégészeti klinika).

Diákok közétkeztetése

A szülőknek, aki iskolába vagy óvodába adja gyermekét, nem teljes a nyugalma, ha arról értesül, hogy ezekben az intézményekben nem biztosítanak elegendő lehetőséget az előfizetés étkezéshez. Az étel minőségével szemben is gyakran merülnek fel kifogások, mivel a házikoszt a mérce. Természetesen nem lehet elvárni a több ezer adagos konyhától, hogy főztjúkkal felülmúlják az otthoni ízeket. Am nem árt, ha már a tanév kezdetén ügyelünk arra, hogy a gyermekek menüje izletes és változatos legyen.

Az általános iskolások előfizetés étkeztetésével főként az a gond, hogy nincs elég hely az étkezdeben. Kevés az előmelegítő konyha is. Mindez összefügg az azal, hogy a legtöbb szülő napközibe szeretné fradni gyermekét. A napközis csoportok létszáma azonban a felügyelő pedagógusok kis száma és a helyszűke miatt korlátozott. A szegedi általános iskolákban az idén 171 napközis csoportot indítanak, összesen 6160 gyereket. Ez mintegy 39 százaléka az általános iskolai tanulók számának. A jelentkezések elbírálása még tart, de várható, hogy lesznek, akik nem nyerneket választ a napközibe.

A városi tanács művelődési osztályán már számba vették az igényeket, s elküldték az értesítést a vendéglátó vállalatoknak. A Szeged és Vidéke AFESZ-től 1480, a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalattól és az Alföldi Vendéglátó Vállalattól pedig 400—400 adagot kértek naponta. A megyei tanács Április 4. után levő diákokhoz konyháiról 360 adagot visznek majd a két közeli általános iskolába. Tizennégy iskolában pedig a művelődésiügyi osztály által fenntartott konyhákra étkeznek a tanulók. Ezekben naponta 6 ezer 250 adagot tudnak elkészíteni,

de akár 9 ezer adagra is lenne igény.

Az iskolai konyhák általában korszerűek. A Juhász Gyula utcára azonban már ráérne a korszerűsítés. A régi lakóházat, amelyben működik, nemigen érdemes felújítani. Sokkal célszerűbb lenne újat építeni. A hatodik ötéves tervben várható, hogy elkészül egy új, 9 ezer adagos konyha.

Az iskolai étkeztetésre nemigen érzékel panaszt. A vendéglátásban is szívesen fizetnek elő a kisdolgozók az ebédre, esetleg a vacsorára. Némelyik iskolába még a reggelit is uzsonnákat is ki szállítják a vendéglátók. Erre az idén is számíthatnak a tanulók.

Az óvodákban összesen 4 ezer 800 gyermeknek biztosítanak egész napos étkezést a tanácsi konyhákrol. Ez azonban nem elég. Némelyik tanácsi óvodának a vendéglátó vállalatok főznek. A legnagyobb gondot az okozza, hogy zsúfoltak a konyhák, és a konyhai dolgozók nehéz körülmények között dolgoznak. Ráadásul kevesen vannak. A több ezer adagos konyhákba ugyanis nemigen jelentkezik munkára. Ahhoz, hogy javuljon az étel minősége, bővíteni, korszerűsíteni kellene a konyhákat, s több dolgozót kellene foglalkoztatni.

Bár az iskolai közétkeztetésben általában maximálisan kihasználják az adottságokat, mégsem tudják fölslegessé tenni a vendéglátó munkáját. Ez még nem lenne baj, hiszen a vendéglátó vállalatok várják a diákokat. Az idén is több száz adagall tudnának többet adni, mint ahányra előzetes számítás szerint igény van. A szülők többsége azonban — érthetően — jobban örül annak, ha a menzán étkezze a gyermeke, a hasonló korúak társaságában, s ráadásul olcsóbban.

J. E.

Művésztelepek bizonyítványai (3.)

Makó: grafikusok válogatottja

Íme a névsor: Banga Ferenc, Barabás Márton, Benes József, Bikácsi Daniella, Jámorné Balogh Tünde, Kocsis Imre, Kovács Tamás, Orth István, Pataki Ferenc, Szabados Árpád, Szabó Ágnes, Tulipán László. A nemzetközi viszonylatban is ki-váló kortárs magyar grafika színé-jával találkozhat néhány esztendője Makón. Nem minden előzmény nélkül. hiszen a húszas években Rudnay Gyula és növendékei rándultak le nyaranta a Maros partjára, megörökíteni a vizet, a fűzet, a hagymás várost, az alföldi embereket. Ennek a hagyománynak föl-szításra volt vagy tíz esztendője a Maros menti művésztelep létrehozása. Az első esztendőben bizonyára kevesen gondolták, hogy a százharminc éves végére az egyik legrangosabb grafikai alkotóműhely fejlődik. Az előrelépés azóta mindenki számára egyértelmű, amióta a makói származású kiváló grafikusművész, Kocsis Imre vette át a telep vezetését, s megnyerték az ügynek Dévényi István művészettörténészt, a Magyar Nemzeti Galéria munkatársát. A város vezetői is felismerték a lehetőséget, segítőkészséggel mind több adottsággal rendelkezik a makói művésztelep. A grafikusok a makói nyomdában ofszet-litográfiaikat készíthetik, van már színterítő műhelyük, présgepük. A Mező Imre kollégium ideális körülményeket biztosít, s természetesen ők is viszonzó-zák a város támogatását: a kollektív és egyéni kiállításokat rendeznek, s elkészült ötven példányban tíz grafikusművész egy-egy alkotásából összeállított mappát, mely alkalmas üzemi kiállítások rendezésére éppúgy, mint reprezentatív ajándéknak.

A mostani művésztelep zárásaként is megrendezték közös kiállításukat a Városi Kiállítóteremben. Az említett mappát lapjai mellett az idei táborban részt vevő tizenkét grafikus új alkotásait is bemutatták. Az összkép legjellegzetesebb vonása a grafikai nyelv sokszínűsége, a Makón föllelhető technikai lehetőségek maximális kihasználása. A tárlat azt is bizonyítja, hogy nem véletlenül ez a műfaj a legfrissebb az emberi, társadalmi változásokra legérzékenyebb szízmográfia, leg-

precízebb röntgenkészüléke világunknak.

Szabados Árpád színes ceruzával készített lapjain úgy tudja magát visszavarázsolni gyermekké, olyan na-iv tisztsággal, bájjal, vizuális gazdagsággal, esetenként ösztönzettel képes megragadni a világot, ahogy csak nagyon nyitott és nagyon tehetséges művész tudja. De Banga Ferenc kócos firkafigurái is úgy szerveződnek, olyan tüköses és borzoltan, mint akik fedezékbe húzódnak — sündisznóként a mind gyakoribb veszélyek elől. Kocsis Imre kulcslyuk-sorozatának újabb lapjait mutatja be — dombornyomással is gazdagítva ezt a sajátos egyedi látásmódot. Kovács Tamás finoman pontozott, műves rézkarcra egy hetvenes évek végére az egyik legrangosabb grafikai alkotóműhely fejlődik. Az előrelépés azóta mindenki számára egyértelmű, amióta a makói származású kiváló grafikusművész, Kocsis Imre vette át a telep vezetését, s megnyerték az ügynek Dévényi István művészettörténészt, a Magyar Nemzeti Galéria munkatársát. A város vezetői is felismerték a lehetőséget, segítőkészséggel mind több adottsággal rendelkezik a makói művésztelep. A grafikusok a makói nyomdában ofszet-litográfiaikat készíthetik, van már színterítő műhelyük, présgepük. A Mező Imre kollégium ideális körülményeket biztosít, s természetesen ők is viszonzó-zák a város támogatását: a kollektív és egyéni kiállításokat rendeznek, s elkészült ötven példányban tíz grafikusművész egy-egy alkotásából összeállított mappát, mely alkalmas üzemi kiállítások rendezésére éppúgy, mint reprezentatív ajándéknak.

A mostani művésztelep zárásaként is megrendezték közös kiállításukat a Városi Kiállítóteremben. Az említett mappát lapjai mellett az idei táborban részt vevő tizenkét grafikus új alkotásait is bemutatták. Az összkép legjellegzetesebb vonása a grafikai nyelv sokszínűsége, a Makón föllelhető technikai lehetőségek maximális kihasználása. A tárlat azt is bizonyítja, hogy nem véletlenül ez a műfaj a legfrissebb az emberi, társadalmi változásokra legérzékenyebb szízmográfia, leg-

Tandfi Lajos

A külföldi vagyongigények érvényesítéséről

A közelmúlt tapasztalatai szerint a devizajogszabályok ismeretének hiánya és a hivatalos eljárásban való járatlanság miatt külföldi vagyoni igények érvényesítésében többen követtek el szabálytalanságot, tettek számukra anyagilag is kedvezőtlen lépéseket. Az ilyen cselekmények sokszor együtt járnak a devizarendelkezés megsértésével és büntetőjogi következményekkel is. A Pénzügyi Központ ezzel kapcsolatban adott tájékoztatója felhívja a figyelmet a tervszerű devizagazdálkodásról szóló 1974. évi pénzügyminisztériumi rendelethez. Ennek értelmében ugyanis magyar állampolgárok és a magyarországi lakhatási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok a külföldi ingatlanok, ingóságok, örökségek, valamint járadékkal, nyugdíjjal, tartásdíjjal kapcsolatos követeléseiket, ügyeiket — a vagyon-

ról, a követelésről szerzett értesüléstől számított 8 napon belül — kötelesek bejelenteni a pénzügyi központnál (Budapest V., Dorottya utca 5., 1361 Bp. Pf. 10.)

Az érvényes jogszabályok részletesen előírják, milyen esetben — például adás-vétel, ajándékozás, örökség visszautasítása, perles, különböző jognyilatkozattétel — kell engedélyt kérni ahhoz, hogy a külföldön levő vagyontárggyal, örökséggel kapcsolatos jogokat, a vagyoni igényeket és követeléseket érvényesíthessék.

A Pénzügyi Központ az engedélyezési kérelem devizahatóság elbírálásán kívül tájékoztatja az érdekelteket az ügyükre vonatkozó külföldi rendelkezésekről, a követendő eljárásról és egyéb módon is segíti az állampolgárok külföldi vagyoni ügyeinek eredményes elintézését.

(MTI)

MAV-iroda új épületben

A MAV Szegedi Igazgatóság kereskedelmi osztályának személyidőszabási és menetkedvezményi csoportja az elmúlt napokban az igazgatóság épületéből a Takaréktár utca 4. I. emeletre (az OTP felett, a volt MAV Rendelőintézet helyére) költözött. Itt, a koráb-

biaknál jobb körülmények között tudják végezni a kedvezményes utazásokkal kapcsolatos ügyek (közalkalmazottak, hadiövezgyek, igazolványainak kiállítását, érvényesítését) intézését. Elfogadás változatlanul kente, csütörtökön és pénteken 10—14, szerdán 8—16 óráig, telefon: 14-026.